

begaan, dan dat er al te veel in 't midden wordt gelaten.

Zelfs in musea neemt het publiek het de directie soms min of meer kwalijk, als er al te veel vraagtekens staan op de etiketten.

Toch is dit de eenige weg, dien wij bewandelen moeten. De musea moeten het voorbeeld geven door juiste etikettering.

In 't algemeen is hier te lande de etikettering juist. Maar ook hier vallen nog fouten, al zijn 't er niet veel — te verbeteren.

Elders, maar vooral in de particuliere verzamelingen en in den handel, zijn de toeschrijvingen nog soms à te bout. Dit hangt samen met een der grootste beletselen voor ons vak, n.l. met de overdreven vrees voor 't doordringen van onze resultaten daar, waar deze tot waardevermindering aanleiding zouden kunnen geven.

Waardevermindering bedoel ik hier in artistieken zoowel als in finantieelen zin.

Er zijn directeuren van musea, die het jammer vinden, dat „de” Rembrandt van hun museum er geen zou zijn en die daarom, vaak geruggesteund door de „publieke opinie”, angstvallig aan den naam vasthouden, zich wijs makend dat de critiek in het ongelijk is.

Er zijn, helaas, ook soms gewetenlooze

handelaars, die willens en wetens de resultaten der critiek negeeren. Dat historische bewijzen worden vernietigd door echte handteekeningen weg te krabben of te overschilderen, is bekend genoeg. Het is een truc, zoo oud als de schilderijen zelve. Vaak komen de origineele handteekeningen, verminkt, bij het restaureeren weer voor den dag van onder de overschildering. Maar

zelfs in zulke gevallen worden ze soms weer weggeschilderd, zooals b.v. gebeurde met een in April 1895 als G. Dou aan het Maurits-huis te koop aangeboden portret (afb. 10), dat „G. Dou” gemerkt was. Onder die handtekening echter kwamen de overblijfselen voor den dag van de handtekening van Jouderville, een Leidschen schilder uit den tijd van Rembrandt en Dou. De eigenaar was hierover niet te spreken en zorgde ervoor, dat

AFB. 7. G. DOU. DAME AAN 'T SPINET. DULWICH-COLLEGE.

de origineele handtekening weer werd dichtgedekt en dat er weer „G. Dou” werd opgezet. Want hij verlangde een Dou-prijs en Jouderville heeft geen buitengewone marktwaarde! Kort daarop kwam het portret te land in het Museum te Dublin, waar het, gelijk vanzelf spreekt, weldra behoorlijk als Jouderville werd gecatalogiseerd.

*) Vgl. Oud Holland 1899, blz. 228 vlgg.